

Műleírás

Erdélyi Gergő

Képalkotás BA szak

Kaposvár

2022

Magyar Agrár- és Élettudományi Egyetem

Kaposvári Campus

Képalkotás (mozgóképkultúra és médiaismeret) Alapképzési Szak

LÁTATLAN

Belső konzulens: Csoma Sándor

Rendező: Ferencz Gergely

Neptun kód: B1ZBW9

Nappali tagozat

Rippl-Rónai Művészeti Intézet

Kaposvár

2022

Tartalom:

Bevezetés, stílusismertető	3
Technikai részletek	4
Az előkészületek	4
Munkafolyamatok	5
Nehézségek	6
Utómunka	8
Stáb	9
A tükör szerepe	10
Ihlet	10
Misztikus thriller	13

Bevezetés, stílusismertető

Egészen kiskorom óta foglalkoztatnak és érdekelnék azok a kis/nagyjátékfilmek, melyek tele vannak tűzdelve apró, gyors és lendületes vágásokkal, kameramozgásokkal. Ez a filmben is látszik, hiszen kevesebb fix helyről (statívról) felvett jelenet található benne, inkább kameramozgások és a lendületes, folyamatos vágások kerülnek előtérbe. Véleményem szerint, a horror/thriller témája a Látatlan című filmnek egy tökéletes lehetőség volt ezek használatára. A 13 perces videó során ezek a dinamikus vágások és kamerával való „lekövetések” adják meg a filmnek a tempóját, ami erősebb iramot diktál. Ez mellett kapott néhány fix kameraállás is helyet, ezek a hangulat fokozására, a „jumpscarek¹” előkészítésére szolgálnak. Ezeket az ijesztő, hirtelen beugró képeket nagyban inspirálta a 2013-as Démonok között című film, aminek John R. Leonetti² volt az operatőre. Leonetti még olyan horrorfilmekben is a kamera mögött állt, mint például az Annabelle. Nagy hatással voltak rám a kamerahasználata, hiszen fix képeket használ lassú közelítéssel, hogy elérje a kívánt figyelmet, majd hirtelen beugrik egy ijesztő kép, ami a közönségre nagy hatással van. Ferencz Gergely rendezésével és sok szaktársunk, ismerősünk segítségével felhasználva jött létre a Látatlan című film.

A LÁTATLAN film borítója

Technikai részletek

A film egy Sony Alpha 6600 kamerával forgott le, egy 18-135mm F3.5 objektívvel. Ezek a felszerelések a sötétebb/kontrasztos színek miatt véleményem szerint jó választás volt. A „lekövetős” jelenetekhez szükségünk volt egy gimballra. Egy DJI Ronin S egykezes

stabilizátor volt segítségünkre. Ezeket a felvételeket kipróbáltuk kézben tartott kamerával is, az igaz, hogy adott a felvételeknek egy frusztráló, félelmetes érzést, de sajnos túlságosan zavaró volt számunkra a képek rezgése, instabilitása. Segítségünkre szolgált egy kameraállvány a fix képkivágások elérése érdekében, minden színű derítő, ezeknek nagyon sok hasznát tudtuk venni több jelenetnél, főleg a kávézós részeknél volt elhanyagolhatatlan a szerepe. A benti jeleneteknél segítségünkre voltak softboxok, amik a fényt adták. A hangért kettő mikrofón is felelt, a kamerán (Rode), valamint a Tascam és a hozzá kapcsolt puskamikrofón. A felvételeket végig 1080p, azaz full HD-ban rögzítettük 100fps-ben. Ez egy-kettő helyen segített nekünk, hiszen vágásnál néhány felvételnél szükség volt minimális lassításra, ezekkel a beállításokkal pedig könnyen elvégezhető.

Az előkészületek

Az előkészületek során szinte lehetetlen mindent előre összehozni egy filmhez, hogy minden tökéletesen menjen. Ez nálunk se volt sajnos máshogy, hiszen a színészek, a stáb és a statiszták összeszervezése adott néhány problémát. Miután sikerült mindenkit leszervezni, mindent lebeszélni, az első és legnehezebb dolog számomra a fények beállítása volt. Közösen próbáltunk egy értékelhető fényt adni, azt hozzátennem, hogy horror vagy ahhoz hasonló produkcióban sajnálatos módon még nem vettem ki ezelőtt a részem. Szerencsére az emberek nagy része, akit felkértünk akár stábba, akár színészként, elfogadta a feltételeket. A szereplőválogatás a szokásosnál gyorsabban összejött, a statiszták is jöttek és segítettek, viszont stábtagokat már annál nehezebb volt találni. A filmet körülbelül tíz percesre terveztük, ami még szerintem képes lekötni a néző figyelmét. Ez végül tizenhárom perc lett, az eleje kicsit vontatott/lassabbra sikeredett, de a véleményem szerint ez megadja neki az ütemet, ahogy szép lassan beindulnak az események. Ezek mellett tudtuk, hogy a plánozásnak is szép lassan kell kívülről befele közeledni. Ezért a film elején inkább a totálok dominálnak, majd ahogy fokozódnak az események egyre közelebbi képkivágásokat tapasztalhatunk, először arcközel, később, amikor a főszereplő lány kezdi elérni a besokallás szintet, már szuperközelik a kivágások szemről. Sajnos több napot, ami már le volt szervezve forgatás szempontból, csúsztatni kellett más időpontokra, hiszen vagy az időjárás volt kedvezőtlen számunkra, vagy valami egyéb külső dolog befolyásolta a forgatás menetét.

Kezdetben több SD kártyát használtunk, hogy az esetleges túlforgatás esetén legyen elegendő tárhely, később ez miatt kellett újra forgatnunk néhány jelenetet.

Munkafolyamatok

Elsősorban felvettük főszereplőnk ébredős/felkelős jeleneteit. Ezek később egy szoftverprobléma miatt felülíródtak. Akkor legalább húsz felvétel készül, csak az egyik jelenetről, hogy minden tökéletes legyen. Sajnos újra kellett forgatnunk ezeket a jeleneteket, ez kétszer is megtörtént. A második forgatásnál a fények hiánya miatt kellett újrakezdeni, de véleményem szerint így sikerült elérnünk azt a hatást az első nagyobb kamerás lekövetésnél a harmadik forgatásnál. Vágóképek terén jártuk Kaposvár utcáit és próbáltunk kiragadni minél érdekesebb építményeket, az utca emberét keresni, akiben megtalálható valaki különlegesség/furcsaság. Minden jelenetről minimum három kép- és hangfelvétel készült. Több szögből is próbáltunk minél érdekesebb felvételeket készíteni. A szobás jeleneteknél kellően limitált volt a hely, hogy megtaláljuk azt a pontot, ahol a kamera helyet fog kapni, viszont nagyobb figyelmet kellett erre itt fordítani a tengelyugrások miatt. A táncterem jelenetnél a hely nagysága miatt könnyebb dolgunk volt, viszont az egyik falon szinte teljes terjedelmében tükör helyezkedett el. Ezen a helyszínen elidőztünk, hiszen este volt, softboxokkal világítottuk meg a termet, ennek több időt igénybe vett a beállítása, valamint a tükör se volt segítségünkre. A jelenetnél meghatározó volt számomra Jeffrey Jur³ operátor munkássága, aki 1987-es Dirty Dancing (Piszkos Tánc) filmnél a kamera mögött kapott helyet. A legutolsó táncjelenet, ahol a főszerepben lévő Patrick Swayze és Jennifer Grey nagy hatással volt a film ezen részére, mivel Emile Ardolino alkotásában is gyorsabb kameramozgások fedezhetőek fel, totálok és közelik is láthatók a filmvásznon. Rengeteg felvétel készült a balett közben, hiszen a kamerával mozgás közben kellett lekövetnem a főszereplő táncát, úgy, hogy egy hatalmas tükör volt velem szemben. A kávézóban zajló jelenetnél kint kaptunk engedélyt a forgatásra, itt úgy kellett a tökéletes képkivágást megtalálnunk, hogy a kávézó nem lehetett benne, mert az ablakairól visszatükröződött Petra. A kávézó elé lett a kamera lehelyezve, de sajnos a háttérben túl erősen sütött a nap, így kiégett a kép életlen része. Derítőlapokkal próbáltunk javítani rajta. Amikor Petra meglátja tükörképét a telefonja kijelzőjén szintén ez volt a helyzet, de szerencsére sikerült kiküszöbölni. A közeli/ansnitt⁴ jeleneteknél oda kellett figyeljünk, hogy ne következzen be

tengelyugrás, valamint a fények se voltak a legideálisabbak. A bögre eltörésének felvétele elsőre sikerült, de több szögből is fel le kellett forgatnunk ezt a jelenetet. Amikor Petra bemegy a mamájához, az a jelenet volt számomra a legnehezebb. Felújítás volt a házban, fény és hely ügyileg is rendkívül limitáltak voltak az épület adottságai. A frusztrált hatás elérése érdekében itt nem használtunk se állványt, se stabilizátort, mivel kézből remeg a kamera minimálisan, ez hozzásegíti a nézőt, hogy kellemetlenül érezze magát⁵. Példának tudom hozni az 2010-es Eredet című filmet, ahol rengeteg ilyen kameramozgás mutatkozik meg, a hasonló hatás elérése érdekében. A más jelenetnél is egy totállal indít a film, mindaddig, amíg Petra fel nem fedezi, hogy ő van a képen a fotóalbumba. Itt egyre közelebbi képek jelennek meg a főszereplő arcáról, ahogy eszméli a történeteket. A kiállítás megnyitón egy svenk indul, ami ansnittbe a kiállítás vezetőjét mutatja. Nagyon fontos szerepet játszottak ezek után a fények, hiszen a sötétet kellett úgy variálnunk, hogy ne legyen se kiégve a kép, se ne legyen túl sötét. A kiállítást és Petra elindulását a fény felé más napokon forgattuk, utóbbi éjszaka a kívánt hatás elérésének érdekében. A végére, amikor a főszereplőt magába ragadja a tükör, rengetegféleképpen próbáltuk leforgatni, megtalálni a tökéletes képet, végül egy ansnittben belecroppolt felvétel lett a befutó. A temetőben reggel kezdtük a forgatást Dombóvár mellett, hiszen ezt a temetőt tökéletesnek láttuk ebben az időpontban. A nap ahogy besüt a fák között számomra megfelelő képet adtak, a kamerának és a drónnak egyaránt. A stábnak egy ember foglalkozott a felvételek idején a hanggal, egy a fények beállításával, egy a fényekkel, egy pedig, aki minden egyéb dologban segített. A filmnek a legnehezebb része az utómunka volt. Többszöri vágás után összeállt a film váza. Ezek után foglalkoztunk a hangokkal, színekkel.

Nehézségek

Sok nehézség akadt a forgatások közben és után is. Az első felkelős, összetettebb jelenetről legalább harminc felvétel készült, amiből egyet használhatónak véltünk. Ennek, valamint a többi ébredésnek a felvételen rengeteg időt vett igénybe. Amikor elkészült az összes felvétel egy mentési hiba miatt a számítógép felülírta az első napi felvételeket. Minden lehetséges opciót kipróbáltunk a visszaállítására, de nem volt sikeres a próbálkozás. A színésznek egy héttel később lett csak szabadideje, így csak akkor tudtuk leforgatni ezeket a kulcsfontosságú

jeleneteket. Sajnos csak az este folyamán lett elérhető mindenki, de ekkor már nem voltak fények, a kapott kép nem az elvárásoknak megfelelően sikerült. Ezután egy nappal sikeresen befejeztük a felvételeket. Több apró egyéb probléma is akadt a forgatás során. Az első ilyen a táncteremben a tükörben való felvételek elég nehézkesen akartak beindulni, hiszen a felvétel onnantól használhatatlan, ha látható rajta az operatőr, annak a tükröződése, vagy árnyéka. Így, hogy az egész film fő motívuma a tükör és tükröződések, így végig extra figyelmet kellett fordítanom arra, hogy még véletlenül se lógjon be a képbe sehol egy technikai eszköz sem. A kávézós jelenetnél akadtak problémáink még, hiszen limitáltak voltak lehetőségek a felvétel irányát és a képkivágást tekintve. Kiégett a kép hátulja, ezt kevesebb ISO-val, derítőlappal és utómunkával javítottuk. Megnehezítette a folyamatot, hogy szintén ebben az utcában építómunkások dolgoztak, így a hangnál törekednünk kellett arra, hogy minél kevesebb kinti zaj szűrődjön be. Ezen a helyszínen az ansnites közelikkel volt baj, hiszen a kiéggő háttér nagyobb mélységélességnél még zavaróbb, tehát itt is utómunkára volt szükség. Alapvetően a falra akartunk ragasztani egy poros tükröt, amit, ha letöröl meglátja magát. Egy képkiallításra rendkívül nehéz dolgunk volt ezzel, ezért egy álló tükörnél vettük fel a végső jelenetet. Itt is rengeteget foglalkoztunk a fényekkel és a kamerabeállításokkal, gépállásokkal. A temetős jelenetnél visszatükröződött a kamera az érkező autóban. A besétálást többször újra kellett vennünk emiatt is, valamint hátrafele lépkedni kamerával egy földkupacokkal teli temetőben egyedül szinte lehetetlen, ezért egy emberrel sikerült kiküszöbölni, aki vállamat fogva vezetett a sírhoz. Habár a hangért egy külön stábtag felelt, sajnálatos módon több helyen hallani, ahogy a környezetből beszűrődő zajok rontják a felvétel minőségét. Ezeket a hibákat is utómunkával sikerült kiküszöbölni. A forgatás során eltört az egyik stúdióvilágítás állványa az egyik felvétel rögzítése közben. Ezt a problémát egy stábtag segítségével tudtuk kiküszöbölni, aki tartotta a softboxot az eset után.

Utómunka

Az első stádiumban készültek próbaverziók az egyes jelenetekről, amiből elvesztek a fileok. A jelenetek pótlása után a film rendezőjével, Ferencz Gergellyel elkezdődhetett a végleges vágat összeszerkesztése. Konzulenseink javaslatára a kész anyagból töröltünk részeket, a legjobb hatás elérése érdekében, amit a felvett anyagból ki lehet hozni. Ezután elkezdődött az utómunka hanggal és színekkel kapcsolatos része. A hangok erősségét egy szintre állítottuk, kikevertük a zavaró zajokat és beszűrődő hangokat a rendelkezésre álló programokkal. Sok nem oda illő helyen madarak hangja, máshol egy építkezés zaja hallatszódot az eredeti hangfileokon. A film elvont zenéjét Ferencz Gergely egyik ismerőse készítette, a zenék, amik végigkísérik a látottakat, Kovács Kornél alkotásai. A tánctermetes jelenethez egy no copyrightos zenés használtunk (Slow waltz).

Legutolsó folyamatként elindulhatott a color grading⁶. Először a felvételek kontrasztját és fényerősségét állítottuk. Elsősorban próbáltunk a kontrasztban erős, sötétebb színekkel dominálni, de sajnálatos módon néhány helyen ezt el kellett engednünk a nap okozta képkiégések⁷ miatt. Itt arra törekedtünk, hogy ezeket a „fehér foltokat” láthatóvá tegyük. A mélyebb, sötétebb színek elérése érdekében segítségünkre volt a color curves⁸. Ennek a segítségével tudunk állítani a színek teltségén, valamint a világosságán, sötétségén. Ez sok jelenetnél egy nagyon hasznos funkciónak ígérkezett, viszont sajnos volt olyan, amit újra kellett forgatni. Az utolsó jeleneteknél a sötétség elválasztja a teret a világosságtól.

Hosszadalmas munka után elkészült, kezdetét vette a color corrector és a color balance⁹ használata. Ezek segítenek a különböző színek erősségét és teltségét állítani. Az RGB színeit, tehát a piros, a zöld, és a kék árnyalatait lehet állítani. A filmben felfigyelhetünk arra, hogy a kezdő jelenetekben inkább a világosabb színek dominálnak. Ahogy rosszabbodnak Petra körül az események úgy a kép is elkezd egyre jobban sötétedni. Amikor a tükör magába ragadja, szinte már csak az arca villan fel egy-egy pillanatra mielőtt meghal. Addig a pillanatig a kékes, hidegebb színek dominálnak, ezzel is utalva arra, hogy valami nincs rendben a főszereplő lány körül, hogy fél valamitől. Miután szembenézett magával és elragadta a tükör, a temető jelenetnél átváltanak a színek jóval fényesebbre. Emellett a színek is átváltanak naturálisabbra, inkább a sárga, élénk színek dominálnak, ezzel azt jelképezve, hogy neki „minden rendbe jött”, mivel az utolsó napjai kész kínszenvedés volt számára. A kész produkción is jól észrevehető a színek különbség a kettő fő rész között, Az elején a tompább, majd a vége fele egyre jobban az erősek, élénkebb, világosak színek dominálnak.

Stáb

A forgatókönyvet Ferencz Gergely írta, rendezte a filmet, végig figyelemmel kísérte a forgatás folyamatát, instruálta a színészeket, valamint a stábtagokat. Vele közösen döntöttek el a képkivágások méretei még az előkészületek során, valamint a forgatáson a fénybeállítások. A színészekkel szerencsések voltunk, hiszen a Csiky Gergely Színház színésze, Szabó Nikolett, valamint kettő a Rippl-Rónai Művészeti Karon tanuló diák, Venyige Petra és Tóth Marcell játszották a szerepeket. A kávézóban Mócza Dániel ügyelt a hangért, máshol a mikrofont sikerült rögzíteni stabil helyre, ilyenkor Gergely és én is hallgattuk vissza a felvétel közben. A derítőfények kezeléséért és az egyéb apróságokért Dombi Alexandra felelt. A mamát Juhász Józsefné, szaktársunk nagymamája játssza el, a kiállításvezetőt pedig Kovács Dávid. A statiszták a filmben a baráti körünk, próbálkoztunk minél több ember összeszervezésével. Összegezve: A felvételek rögzítésének ritmusa sokszor lassabb volt, de többször átbeszéltünk mindent az összes elkészült videó után, hogy mit lehetne máshogy, jobban. Észlelhető volt sajnálatos módon, hogy ez a csapat nem volt összeszokva és nem ment minden gördülékenyen, de szerintem egy filmforgatáson ez minden esetben elő is fog fordulni. Habár észrevehető volt az is, hogy ez mindenki számára új ez a dolog, de véleményem szerint így is tudtunk dinamikus dolgozni és haladni.

A tükör szerepe

A tükrök mondhatni minden lakásban megtalálhatóak, de sokan úgy vélik, hogy ez a túlvilág kapuja. Ezoterikus nézetek és régi népi hiedelmek szerint a tükör és minden tükröződő dolog egy átjáró, betekintés a halottak világába. Tudták az emberek, hogy az a tükörképük, de mégis misztikus erőt tulajdonítottak neki, hiszen az nem a valóság, annak csak egy leképezése. Tehát eszerint a hiedelem szerint a tükör egy portál, egy átjáró a túlvilágról a

halott lelkeknek a mi világunkba. A parapszichológusok tükörlényeknek nevezik ezeket a szellemeket, démonokat, akik a tükröt használják a dimenziók közötti mozgásra. A történelem során (más fajta módon) említést tesztnek több civilizációban is a tükrök misztikusságáról. Például Kínában azt mondják, hogy a hálósobába ne rakjunk tükröt, vagy éjszakára takarjuk le, mert negatív energia áramlik belőle. A zsidóknál az a szokás van, hogy ha valaki eltávozik, a kettő világ között ragadhat, ha a házban hét napig nincsenek letakarva a tükrök. A hiedelem szerint éjszaka nem szabad belenézni a tükörbe, mert negatív vége is lehet, éjfél is 3 óra között a „legaktívabb”. Sokan úgy vélik, hogy alvás közben velünk szemben egy tükör rémálmokat okozhat. Egy tanulmány kimutatta, hogy álmunkban soha nem látunk tükröket. Egy másik azt bizonyította, hogy ha az ember tíz percnél tovább nézi magát a tükörben hallucinációk léphetnek fel. Sokan arról számoltak be, hogy eltorzult az arcuk, halott rokonaik arcképét vélték felfedezni. A középkorban elkészítettek egy „Fekete Tükör¹⁰” nevezetű dolgot a mágusok, hogy a szellemekkel és a túlvilággal sikerüljön kapcsolatba lépniük. Talán az egyik leghíresebb ilyesfajta epizód az Odaát című sorozatban van, a Szellem a tükörben (Bloody Mary) című epizód, ahol feltárják a tükrök misztikusságát, valamint a valóság és a túlvilág közötti kapcsolatot tökéletesen bemutatja. Ezen kívül sok mítosz is kering a világban, miszerint, ha betörsz egy tükröt, az hét év balszerencsét eredményez. Az afrikai zulu nép nem mer ránézni a vízre, mert a félnek, hogy a tükörképüket elragadják az aligátorok. Olyan hiedelem is létezik, hogy hálósobába ne tegyünk tükröt, mert az bajt fog ránk hozni, de, ha az ágyunk alatt tartjuk, akkor megszabadít minket a rémálmoktól.

Ihlet

Mint Gergelynek, a film rendezőjének az érdeklődési köre hasonló az enyémhez, minden a kettőnk egyik kedvenc írója Stephen King, ezért esett a választásunk az effajta horror, thriller témához.

Stephen King

Stephen King nevéhez sok remek alkotás fűződik, a horror királyának is nevezték.

A nyolcvanas, kilencvenes években neves rendezők filmesítették meg regényeit, például Stanley Kubrick, David Cronenberg, John Carpenter és Frank Darabont, A Ragyogás, A

holtsáv, a Christine, A remény rabjai és a Halálsoron. Rengeteg rövidfilm, sok borzalmas alkotás, akit érdekel ez a műfaj, annak érdemes őket megnézni.

Magam is rajongója vagyok az íróknak, néhány magyar nyelven íródott regényét el is olvastam már. Stephen King mondta azt, hogy nem szereti előre, írásban rögzíteni gondolatait, mert az igazán jó ötletek úgyis mindig a fejünkben lesznek.

Hasonló gondolkodással vagyok a filmkészítés iránt, így néhány filmjét meg is néztem. Ez adott ihletet nekem is a munkámhoz.

Stephen King Mr. Mercedes című 2017-ben megjelent regényében látványosan szakított az addigi misztikus, sci-fi és horrorba hajló rémtörténetekkel, és egy klasszikus krimivel lepte meg a rajongóit. Ezek olyan szokásos King-kellékek, mint az Isten háta mögötti kisváros, a részletesen kidolgozott, hétköznapiságukban is érdekes szereplők, valamint a jó és a gonosz hőskölteménybe illő harca ezúttal sem hiányozhatott. A történet középpontjában a címbéli, Mercedesben ülő tömeggyilkos áll, aki egy fagyos hajnalon nyolc munkanélkülivel végez, mialatt azok épp az állasközzvetítő iroda előtt várakoznak. A sofőr bódulatba esik a halálosztó szerepétől, ezért egy újabb, még ördögibb merényletre készül. Amikor Bill Hodges, a nyugdíjas zsaru (a sorozatban Brendan Gleeson alakítja) levelet kap a titokzatos Mercedeses gyilkostól, immáron a jelvénye nélkül vág bele a nyomozásba, és egy hajmeresztően izgalmas versenyfutásba kezd az idővel.

Stephen King Állattemető címen is ismert, 1983-as (magyarul először 1993-ban kiadott) regényéből 1989-ben már forgattak egy filmet, aminek ráadásul maga King írta meg a forgatókönyvét. 2019-ben elkészült A kedvencek temetője című film, amelyben Dr. Louis Creed (Jason Clarke szerepében) családotól kiköltözik vidékre a zsúfolt Bostonból, egy forgalmas erdei út melletti rendezett házikóba. Amikor bekövetkezik a tragédia, és nemcsak a Creed család macskáját ütik el a festői vidéken száguldozó kamionok. Az apuka a furcsa szomszédától (John Lithgow) kér segítséget, aki megmutatja neki a háztól nem messze fekvő, rejtélyes temetkezési helyet. Ezzel azonban egy olyan veszélyes láncreakciót indítanak el, amely kiszabadít egy kifürkészhetetlen, gonosz erőt is.

Stephen King fia, Joe Hill is édesapja nyomdokaiba lép és horroríró lesz. Szintén 2019-ben apa és fia együtt tettek szert a népszerűsége: ez volt a 2016-ban magyarul is kiadott A magas fűben című alkotásuk. A fütenger olyan, mint egy labirintus. Egy terhes nő és a testvére egy fiú segélykiáltását hallják, ezért belevetik magukat a fütengerbe. Nem lelnek kiutat, de mintha az idősíkok is kissé összekeverednének odabent. A magas fűben ugyanis lehetetlenség

bárkit és bármit megtalálni, mert gonosz erők játékszere a hely, és aki ide bekerül, arra véget nem érő kódorgás vár. Az őrült tévelygés közben a főhősök persze másokkal is találkoznak, akik szintén az eltűnt hozzátartozóikat keresik, és egy nyugtalanítóan rossz külsejű kiskölyök is előkerül. A film egyik fontos szerepét a horror filmekből ismert Patrick Wilson alakítja.

A Mr. Mercedes című regény akkora siker lett, hogy King két másik krimi írt hozzá – ezek voltak: Aki kapja marja (2015) és az Agykontroll (2016).

A kívülálló (2020) című alkotásából, sorozatot forgattak, olyan sztárokkal a főszerepben, mint Jason Bateman és a Star Wars-film főgonoszát alakító Ben Mendelsohn. Remek volt a két színész együtt szerepeltetése, mert Batemanre a nézők, úgy tekintenek, mint egy poénos főszereplőre, ebben, viszont éppen ő a gyerekgyilkosság első számú gyanúsítottja (de ő volt a sorozat egyik producere és két epizód rendezője is), Mendelsohn, pedig ezúttal kivételesen nem negatív karakter, hanem egy olyan zsaru, aki már annyira megszállottja a törvény képviselőjének, hogy akár még egy régi cimborát is azonnal síttré vág, ha a bizonyítékok ellene szólnak. A kívülálló szimpla nyomozós szériaként is nagyszerűen megállja a helyét, a Kingre jellemző, óvatosan adagolt természetfeletti szállal viszont még ennél is többet, egy hátborzongatóan jó krimisorozatot kaptunk, ami az utókor számára is megmarad.

Közös az érdeklődési körünk társammal, Gergellyel, ezért mindenképpen szerettünk volna kitérni rá, mint közös kedvenc írónkra.

Misztikus Thriller

A thriller elsősorban filmes műfaj, neve az angol „thrill” szóból ered, ami borzongást jelent.

Az ismeretlentől való félelem élményét idézi fel, amely nagyon régóta hatással van az emberre. Gyakran igaz a műfaj szereplőire, hogy megéreznek egy bizonyos bajt, ami fenyegeti őket, de sokáig nem szembesülnek vele – ahogy a néző sem –, így jön létre a kívánt feszültség, izgalom a nézőben.

A "misztikus" szó jelentése titokzatos, rejtélyes. A misztikus filmek általában a fantasy (a fantasztikus irodalom egyik műfaja) és a horror (rémület, ahol a félelem van a középpontban) keresztezésében jelennek meg. Ebben a műfajban a közönség inkább a pszichikai izgalomra vágyik. A titokzatos személyiségek bemutatására, és a közöttük lévő kommunikációra. Egy ilyen műfajú film esetében az a legfontosabb, hogy a nézőben rengeteg megválaszolatlan kérdés alakuljon ki.

Egy jó misztikus thriller film képes megőrizni a nézőben a feszültséget a történet végéig. Ez az egyik legérdekesebb műfaj, aminek máig is elég sok rajongója van, én is ezért választottam.

A műfaj jeles képviselője és megalkotója Alfred Hitchcock angol filmrendező, producer. Abban a korban élt, amikor fejlődésnek indult a filmezés. Szerencsésnek mondható, mert lehetősége volt kísérletezni és rendezhetett fekete-fehér, néma, hangosfilmet és színesfilmet. Képekben gondolkodott, állítólag a filmet előre lepörgette magában, és a fejében már készen volt a mű végleges változata. Annak idején ezt nyilatkozta: „Ne felejtsek el, hogy mindig papíron forgatom először a filmjeimet... és mire a valóságos forgatás megkezdődik, a filmkészítés számomra gyakorlatilag már be is fejeződik.”

Még most is szívesen nézzük meg az akkori alkotásokat. Munkássága szerintem példaértékű, napjaink filmjeire is még hatással van, mivel olyan jellegzetes jeleneteket köszönhetünk neki, melyek legendaként váltak közismertté.

Képi gondolkodása révén nagy hangsúlyt fektetett a vizualitásra. Különös jelentőséget tulajdonított a szereplők apró mozzanatainak, a színeknek és szimbólumoknak. Egyszer a híres festőt, Salvador Dalít is megkérte, hogy egy filmbeli álm jelenetnél segítsen. Fontosnak tartotta a filmben a zenét, hogy még nagyobb hatást váltson ki a nézőkből. Híres zeneszerzője Bernard Herrmann volt. Olyan, mintha a művészetet vegyítette volna a szórakozással.

Filmes újtónak is tartják, akit évtizedekkel később is nehéz utánozni, vagy inkább utolérni. Ez vonatkozik a különböző effektekre, de akár a történetekre is. A mai napig sorban születnek a könyvek és elemzések a filmjeiről, és nemcsak külföldön, hanem nálunk, Magyarországon is. Brian De Palma, amerikai filmrendező köztudottan Hitchcock nagy rajongója volt.

Ő az a típusú rendező, aki szereti a rejtélyeket, nem feltétlenül törekszik a szépen végződő történetek megfilmesítésére, inkább a fájdalom és a szomorúság érdekli. A Fekete Dália című filmje 2007-ben került a mozikba, melynek operatőre Zsigmond Vilmos volt és Oscar-díjra is jelölték. A történet bizonyos szempontból valós esemény feldolgozása, melyben egy fiatal, színésznőnek készülő lányt brutálisan meggyilkolnak a 40-es években. Két nyomozó kapja meg az ügyet, azonban az egyikük vonzódni kezd egy különös nőhöz, aki érdekes kapcsolatban állt az áldozattal.

A magyar rendezőkre is hatással volt a munkássága, többek között Janisch Attilára, aki a Hosszú alkony című második játékfilmjével díjat nyert a 28. Magyar Filmszemlén. Szerinte: „a hang hatására ijed meg a néző. Soha nem primitív módon kell a hangot használni, hanem ahogy Hitchcock is tette. Igazi nyelvművész volt, a műfajon belül nagy hatással volt a filmnyelvre.”

A történés, a cselekmény megalkotásában és bonyolításában kétségtelenül az irodalom a legközelebbi rokon. A film és irodalom viszonyát tekintve, egyre több a „megfilmesítés” A sajátos szemszögből vizsgálódó filmművész gyakran nem a valóságban, hanem egyes irodalmi művekben fedezi fel azt a nyersanyagot, amely benne lassanként témává válik.

Az irodalom területén az egyik leggyakrabban feltett kérdés, hogyan lehet olvasókat szerezni a könyveknek a multimédia folyamatos fejlődése mellett, illetve azt felhasználva.

A könyvfilm egy könyv alapján készülő rövid filmes alkotás. Misztikus thrillerből, Szeghalmi Lőrincz „Levelek az árnyékvilágból” című könyvéből készült az első magyar könyvfilm.

Jozef Karika: „A hasadék” misztikus thriller az elmúlt évtized egyik legnépszerűbb szlovák regénye. A könyv az olvasók elé tárja és a képzeletükre bízva a legnagyobb szlovákiai rejtélyt, az emberek megmagyarázhatatlan eltűnését a Tribecs hegységből.

Más világ (2001) Grace (Nicola Kidman) férje nem tér vissza a második világháborúból és a nő egyedül neveli a gyermekeit, akik különös, a fénytől allergiás betegségben szenvednek. Szigorú szabályok uralkodnak a házban, mert mindenhol félhomálynak kell lennie és csak úgy szabad kinyitni egy ajtót, hogy a mögötte lévőket be kell zárni. Az asszony felfogad három szolgálót, akik érkezésükkel felborítják a nyugalmat. Kiderül, hogy az új személyzet már dolgozott régebben a házban, és azt is sejtik, hogy annak idején valami szörnyű dolog történhetett, ami miatt el kellett hagyniuk a házat, és emiatt némult el a cselédlány. A nő természetfeletti erők jelenlétére kezd gyanakodni. Műfaját tekintve a filmet a misztikus thriller kategóriába sorolhatjuk, mivel a hősök folyamatosan szellemekkel küszködnek, és a harcnak az a tétje, hogy végül ki maradhat egy ősi ház lakója: az emberek vagy a szellemek.

Az az elméleti zűrzavar, amely máig jellemzi a film és az irodalom viszonyát, mindenesetre jól bizonyítja e két művészeti ág rokonságát és állandó kölcsönhatását.

Azonban ez nem jelenti a határvonalak elmosódását. A film egyre korszerűbb kifejezési móddá válik.

A tanulmányaim során megszerzett ismereteim kapcsán az keltette fel az érdeklődésemet, hogy a képalkotásunk során hogyan hatnak egymásra a valóság képei a bennünk kialakult képekkel. Az a pillanat foglalkoztat, amikor a külső és belső mozgóképi elemek, jelek megteremtik egy új felismerés lehetőségét, ahogy a külső és belső mozi egyszer csak egy filmmé válik bennünk és általunk

Források:

1. <https://kultura.hu/mi-sokkeffektus/>
2. <https://www.mafab.hu/people/john-r-leonetti-28081.html>
3. <https://www.imdb.com/name/nm0005749/>
4. <http://gaborszabo.hu/images/PDF/Utazas-a-kamera-korul.pdf>
5. <https://www.studiobinder.com/blog/what-is-a-static-shot-definition/>
6. <https://halado.fotokonyv.hu/color-grading/>
7. <https://tiszafoto.blogspot.com/2011/07/kiegett-vagy-nem-egett-ki-dontsuk-el.html>
8. <https://halado.fotokonyv.hu/szinek-modositasa-curves-szel/>
9. https://en.wikipedia.org/wiki/Color_balance
10. https://scabeabnde.blog.hu/2011/10/01/a_fekete_tukor